HebrewBooks.org ©Moznaim Publishers. No commercial use allowed.

אין דאפילו נרבי אלעזר הקפר דאמר נזיר חוטא הני מילי גבי נזיר טמא דאיידי דבעי מיסתר דאמ' רחמנא [1] **והיימים הראשונים יפלו כי טמא נזרו התם הוא דלמא אתי למיעבר על נזירותיה** [א] **אבל נזיר טהור לאו חוטא קרי ביה: הריני כזה: נהי נמי דתפום בשערו** [א] **הריני** [ב] **כזה לא אמר אמר שמואל** [2] **כגון שהיה נזיר עובר לפניו: הריני מסלסל: ממאי דהדין מסלסל שערא הוא** [ג] **כדאמרה ליה ההיא אמתא דבי רבי להההוא גברא עד מתי אתה מסלסל בשערך אימא תורה דכתיב** [2] **סלסלה ותרוממך אמר שמואל** [3] **הכא נמי שתפום בשערו: הריני מכלכל: ממאי דהדין בילכול שערו הוא** [ד] **כדתנן סיד ר' יהודה אומר כדי לסוד בילכול ואמר רב בת ציידעא** (ג) **אימא מיזן עניי כדכתיב** [3] **ויכלכל יוסף את אביו ואת אחיו אמר שמואל** [4] **הכא נמי שתפום בשערו: הרי עלי לשלח פרע הרי זה נזיר: ממאי דהדין שילוח ריבויא הוא דכתיב** [4] **שלחיך פרדס רמונים אימא מידי דעבורי כדכתיב** [5] **ושולח מים על פני חוצות תנא פרע יליף כתיב הכא** [6] **קדוש יהיה גדל פרע וכתיב התם גבי כהן הדיוט** [7] **ופרע לא ישלחו ואיבעית אימא האי שולח מים נמי ריבוי הוא** (ה) **(כדמתרגם רב יוסף) דכד משקין ליה מיא** (ד) **לפירא ורבי: הרי עלי ציפרין רבי מאיר אומר נזיר: מאי טעמא דרבי מאיר אמר ריש לקיש ציפרין סמוכין לשיער קיבל עליו דכתיב** [8] **עד די שעריה כנשרין רבה וטפרוהי כצפרין רבי מאיר סבר מתפיס אניש במידי דסמיך ליה ורבנן**

ממאי דהדין **סלסול שערא הוא. לימא** זה נופל **מהפוך שיער** דניזיר **מזירות** קבל עליה **ומימא מורה להפך בתורה: הכא** נמי **תפום בשעריה. דמשמע** שפיר הריני **מהפך במלוה בשיערי: שילוח רבוי הוא. לימא** גידול כמו שלחיך פרדס רמונים **ומימא** מידי דעבורי הוא **ומימא** דהדין **שילוח** שערו הוא **ולהעביר הסיעור לכתיבי:**

תנא פרע פרע יליף. לימא מתנה **דמתני' מקי מלא** מתנה **דסנהדרין** (דף כב:) דקתמר **כהן הדיוט נרוע לגלח אחת לשלשים יום ויליף פרע לפרע מה להלן שלשים יום כמיון שהיה עובד לפניו: הריני מסלסל: ממאי דהדין שלשים יום ומקמר לי ישלחו ומכח הכי פירושא מתנה פרע פרע יליף מעלמא מלמד לשילוח** [1] **הוי לימא גידול ומה תאמר ולייתי מקרא דכתיב נכהן הדיוט ופרע לא ישלחו ומכח שלשים יום ומקמר לי ישלחו ומכח הכי פירושא מתנה פרע פרע יליף מעלמא מלמד לשילוח** [1] **הוי לימא גידול ומה תאמר ולייתי מקרא דכתיב נכהן הדיוט ופרע לא ישלחו ומכח שלשים יום ומקמר לי למקרא** [ע"ק] **לשלח כתיב** [3] **ומאי תאמר הרי עלי לשלח פרע שלשים יום ומשמע שפיר לנזירות קבל עליה להכי מייתי ג"ם וזווקא כי אמר הרי עלי לשלח פרע אבל אמר הרי עלי פרע גלח לא משמע מידי דפרע הוא לימא גילוי כמו ופרע ראש הסאה** (במדבר ה): **משקין ליה מיא לפרי ורבי.**

פירוש גדל הפרי וקשה **דמשכחת הרבה שילוח שאינו לימא גידול אלא לימא** דבעי **מתנה** (דסנהדרין נב) **ושלח יעקב מלאכים** (בראשית לב) **ויש לומר דמי מותבי' מהכין קרא הוא מצי למימר דמתנה פרע פרע יליף ואלא פרע לא לפרע אלא למקרא דלותבינן מיניה ושולח מים ודומק דמשמע דהניח הג"ם מכל וכל ועתה אינו לריך לה כלל לכן ל"ל דמתחילה לא היה חושש רק שימצא לו פסוק אחד דמשמע ליה רבינא וקמייתי ליה מקרא דשלחיך ודחי ליה הש"ס דלמא ההוא גופיה ליה העבודה כמו ושולח מים ולימא אפילו חד קרא לגמרא ליה רבינא ואתא מצי לימצא אימא הא שולח מים ליה רבינא ואתא מצי לימלף מיניה לו מקרא דשלחיך פרדס ומע"ג דקרא מוקי ליה העבודה שפיר יליפינן ממד קרא דהוי ליה רבוי דמסתברא דעתו מזירות הוא:**

צפורים הסמוכין לשיער קיבל עליה. הלמורין בפסוק אלל שער דלמר אפילו הכי **פשיטא ליה לרים לקים דעתיה לחיים אלפורים הסמוכים לשיער** וכ"ש [4] **מתמע ליה המומר הרי עלי לפורים הרי זה נזיר לכיון לפורים סמוכין לשיער קאמר** [5] **מתמה ה"ק הרי עלי מלוה דשייכא ביה לפורין התלויה בחמות שיער דהיינו נזיר אפילו טמא טמאת לריך לפורין וה"פ מלוה התלויה בלפורין אלן אין לפרש משום סמיכות גרידא כדמפרש הש"ס דאפילו הן הרי עלי נשרין הל"ל דהוי נזיר בטפי סמיכי לשער: עד די שעריה כנשרין רבה וטפרוהי כלפרין. פשוק הוא בדניאל גבי נבוכדנלאלר: מבדי** חיישינן קאמר **ולא צפורי נזיר ודאי קאמר אלא חששא ודלמא צפורי נדבה דקביל** [6] **עליה להביא עולת העוף לנדבה ולא לנזירות. דלל כמה לריכא לפרושי דיבוריה דלאו נזירות קיבל עליה אלא נדר אחר שיפיר בטפי דלא ניחא ליה לאיניש לקבולי עליה לפורי נזירות דחמיר עליה וטריחא ליה:**

צפורי נזיר טמא קיבל עליה. פירוש מלות נזירות דשייכא בהו לפורי נזיר טמא אפילו הכי **מבדי** חיישינן קאמר **ולא צפורי נזיר ודאי קאמר אלא חששא ודלמא צפורי נדבה דקביל** [6] **עליה להביא עולת העוף לנדבה ולא לנזירות. דלל כמה לריכא לפרושי דיבוריה דלאו נזירות קיבל עליה אלא נדר אחר שיפיר בטפי דלא ניחא ליה לאיניש לקבולי עליה לפורי נזירות דחמיר עליה וטריחא ליה:**

פני חוצות: אמר ר"ל צפורים סמוכים לשער קבל עליו. וא"ת אמאי נקט צפרים לימא נשרי וטפרי' דסמיכו לשער טפי מצפורי' ונק"ל לנקוט כמה תיבות הכתובים במקרא אצל שער. ופי' ר"י דר"ל אית ליה נמי טעמא דר"י דאמר חיישינן שמא צפורי נזיר טמא קבל עליו ומוקי לה גם הוא בשנזיר עובר לפניו אלא דסבר ר"ל אי לאו נמי דאיכא למימר צפורים סמוכים לשער קבל לא הוו ידים מוכיחות לנזירות וכן מוכח בתר הכי דקא בעי' מאי ביניהו אמאי לא קאמר איכא ביניהו כשאין נזיר עובר לפניו אלמא אפילו לר"ל בעי' שיהא נזיר עובר לפניו וגם [6] מדקאמר לר"ל אפילו אין נזיר עובר לפניו. משמע משום דאמר בהדיא צפורים סמוכים לשער עלי אבל אמר צפורים סתם בעי ר"ל שיהא נזיר עובר לפניו. וע"ל דאין הוכחה מהכא דאית ליה לר"ל טעמא דר"י משום דאתיא דר"ל בעי נזיר עובר לפניו בהדיה טעמא דסמוכים [ב] אבל בטעם דסמוכים לחודיה לא סגי ליה [ג] חיישינן שמא צפורי נזיר טמא קבל עליו והכי קאמר הרי עלי דבר שיכול לבוא לידי צפרים והיינו נזירות דנזיר שנטמא מביא אשם ושתי צפרים:

[א] גמ' הריני כזה. נהי נמי לתפום בשערו הריני כזה. נ"ב ממחק מיכא כזה ונ"ב רש"י וכן הוא בס"ם לפום וויינעגיע. וכן הגיהו בס"ם לפום וויינ"ע ע"פ ספר תורת משנה לספק קושית תוס' מרפ"י:

[ב] גמ' הריני כזה. נהי נמי לתפום בשערו הריני כזה. נ"ב ממחק מיכא כזה ונ"ב רש"י וכן הוא בס"ם לפום וויינעגיע. וכן הגיהו בס"ם לפום וויינ"ע ע"פ ספר תורת משנה לספק קושית תוס' מרפ"י:

[ג] גמ' אין דאפילו לרבי אלעזר הקפר דאמר נזיר חוטא הני מילי גבי נזיר טמא דאיידי דבעי מיסתר דאמ' רחמנא והיימים הראשונים יפלו כי טמא נזרו התם הוא דלמא אתי למיעבר על נזירותיה אבל נזיר טהור לאו חוטא קרי ביה: הריני כזה: נהי נמי דתפום בשערו אמאי הריני כזה לא אמר אמר שמואל כגון שהיה נזיר עובר לפניו: הריני מסלסל: ממאי דהדין מסלסל שערא הוא כדאמרה ליה ההיא אמתא דבי רבי להההוא גברא עד מתי אתה מסלסל בשערך אימא תורה דכתיב סלסלה ותרוממך אמר שמואל הכא נמי שתפום בשערו: הריני מכלכל: ממאי דהדין בילכול שערו הוא כדתנן סיד ר' יהודה אומר כדי לסוד בילכול ואמר רב בת ציידעא אימא מיזן עניי כדכתיב ויכלכל יוסף את אביו ואת אחיו אמר שמואל הכא נמי שתפום בשערו: הרי עלי לשלח פרע הרי זה נזיר: ממאי דהדין שילוח ריבויא הוא דכתיב שלחיך פרדס רמונים אימא מידי דעבורי כדכתיב ושולח מים על פני חוצות תנא פרע יליף כתיב הכא קדוש יהיה גדל פרע וכתיב התם גבי כהן הדיוט ופרע לא ישלחו ואיבעית אימא האי שולח מים נמי ריבוי הוא (כדמתרגם רב יוסף) דכד משקין ליה מיא לפרי ורבי: הרי עלי ציפרין רבי מאיר אומר נזיר: מאי טעמא דרבי מאיר אמר ריש לקיש ציפרין סמוכין לשיער קיבל עליו דכתיב עד די שעריה כנשרין רבה וטפרוהי כצפרין רבי מאיר סבר מתפיס אניש במידי דסמיך ליה ורבנן

מתנה דמתני' קמי מלא דסנהדרין (דף כב:) **דקתמר כהן הדיוט נרוע לגלח אחת לשלשים יום ויליף פרע לפרע מה להלן שלשים יום כמיון שהיה עובד לפניו: הריני מסלסל: ממאי דהדין מסלסל שערא הוא כדאמרה ליה ההיא אמתא דבי רבי להההוא גברא עד מתי אתה מסלסל בשערך אימא תורה דכתיב סלסלה ותרוממך אמר שמואל הכא נמי שתפום בשערו: הרי עלי לשלח פרע הרי זה נזיר: ממאי דהדין שילוח ריבויא הוא דכתיב שלחיך פרדס רמונים אימא מידי דעבורי כדכתיב ושולח מים על פני חוצות תנא פרע יליף כתיב הכא קדוש יהיה גדל פרע וכתיב התם גבי כהן הדיוט ופרע לא ישלחו ואיבעית אימא האי שולח מים נמי ריבוי הוא כדמתרגם רב יוסף דכד משקין ליה מיא לפרי ורבי: הרי עלי ציפרין רבי מאיר אומר נזיר: מאי טעמא דרבי מאיר אמר ריש לקיש ציפרין סמוכין לשיער קיבל עליו דכתיב עד די שעריה כנשרין רבה וטפרוהי כצפרין רבי מאיר סבר מתפיס אניש במידי דסמיך ליה ורבנן**

תנא פרע פרע יליף. לימא מתנה **דמתני' קמי מלא דסנהדרין** (דף כב:) **דקתמר כהן הדיוט נרוע לגלח אחת לשלשים יום ויליף פרע לפרע מה להלן שלשים יום כמיון שהיה עובד לפניו: הריני מסלסל: ממאי דהדין מסלסל שערא הוא כדאמרה ליה ההיא אמתא דבי רבי להההוא גברא עד מתי אתה מסלסל בשערך אימא תורה דכתיב סלסלה ותרוממך אמר שמואל הכא נמי שתפום בשערו: הרי עלי לשלח פרע הרי זה נזיר: ממאי דהדין שילוח ריבויא הוא דכתיב שלחיך פרדס רמונים אימא מידי דעבורי כדכתיב ושולח מים על פני חוצות תנא פרע יליף כתיב הכא קדוש יהיה גדל פרע וכתיב התם גבי כהן הדיוט ופרע לא ישלחו ואיבעית אימא האי שולח מים נמי ריבוי הוא כדמתרגם רב יוסף דכד משקין ליה מיא לפרי ורבי: הרי עלי ציפרין רבי מאיר אומר נזיר: מאי טעמא דרבי מאיר אמר ריש לקיש ציפרין סמוכין לשיער קיבל עליו דכתיב עד די שעריה כנשרין רבה וטפרוהי כצפרין רבי מאיר סבר מתפיס אניש במידי דסמיך ליה ורבנן**

צפורים הסמוכין לשיער קיבל עליה. פירוש מלות נזירות דשייכא בהו לפורי נזיר טמא אפילו הכי **מבדי** חיישינן קאמר **ולא צפורי נזיר ודאי קאמר אלא חששא ודלמא צפורי נדבה דקביל** [6] **עליה להביא עולת העוף לנדבה ולא לנזירות. דלל כמה לריכא לפרושי דיבוריה דלאו נזירות קיבל עליה אלא נדר אחר שיפיר בטפי דלא ניחא ליה לאיניש לקבולי עליה לפורי נזירות דחמיר עליה וטריחא ליה:**

---

[1] ל"ל ומה מצינו לפרוטי לה לשון גידול. [2] ל"ל ומה מצינו לפרוטי לה לשון גידול. [3] ל"ל ומה מצינו לפרוטי לה לשון גידול. [4] ל"ל ומה מצינו לפרוטי לה לשון גידול. [5] ל"ל ומה מצינו לפרוטי לה לשון גידול. [6] ל"ל ומה מצינו לפרוטי לה לשון גידול.

[א] ל"ל ומה מצינו לפרוטי לה לשון גידול. [ב] ל"ל ומה מצינו לפרוטי לה לשון גידול. [ג] ל"ל ומה מצינו לפרוטי לה לשון גידול. [ד] ל"ל ומה מצינו לפרוטי לה לשון גידול. [ה] ל"ל ומה מצינו לפרוטי לה לשון גידול. [ו] ל"ל ומה מצינו לפרוטי לה לשון גידול. [ז] ל"ל ומה מצינו לפרוטי לה לשון גידול. [ח] ל"ל ומה מצינו לפרוטי לה לשון גידול. [ט] ל"ל ומה מצינו לפרוטי לה לשון גידול. [י] ל"ל ומה מצינו לפרוטי לה לשון גידול. [כ] ל"ל ומה מצינו לפרוטי לה לשון גידול. [ל] ל"ל ומה מצינו לפרוטי לה לשון גידול. [מ] ל"ל ומה מצינו לפרוטי לה לשון גידול. [נ] ל"ל ומה מצינו לפרוטי לה לשון גידול. [ס] ל"ל ומה מצינו לפרוטי לה לשון גידול. [ע] ל"ל ומה מצינו לפרוטי לה לשון גידול. [פ] ל"ל ומה מצינו לפרוטי לה לשון גידול. [צ] ל"ל ומה מצינו לפרוטי לה לשון גידול. [ק] ל"ל ומה מצינו לפרוטי לה לשון גידול. [ר] ל"ל ומה מצינו לפרוטי לה לשון גידול. [ש] ל"ל ומה מצינו לפרוטי לה לשון גידול. [ת] ל"ל ומה מצינו לפרוטי לה לשון גידול.

תורה אור השלם

1. וְהַזִּיר לַיְיָ אֶת יְמֵי נִזְרוֹ וְהֵבִיא כֶּבֶשׂ בֶּן שְׁנָתוֹ לְאָשָׁם וְהַיָּמִים הָרִאשֹׁנִים יִפֹּלוּ כִּי טָמֵא נִזְרוֹ: במדבר ו יב
2. סַלְסְלֶהָ וּתְרוֹמְמֶךָּ תְּכַבְּדֶךָּ כִּי תְחַבְּקֶנָּה: משלי ד ח
3. וַיְכַלְכֵּל יוֹסֵף אֶת אָבִיו וְאֶת אֶחָיו וְאֵת כָּל בֵּית אָבִיו לֶחֶם לְפִי הַטָּף: בראשית מז יב
4. שַׁלְחֵיךְ פַּרְדֵּס רִמּוֹנִים עִם פְּרִי מִגְדִּים כְּפָרִים עִם נְרָדִים: שיר השירים ד יג
5. הַנֹּתֵן מָטָר עַל פְּנֵי אֶרֶץ וְשֹׁלֵחַ מַיִם עַל פְּנֵי חוּצוֹת: איוב ה י
6. כָּל יְמֵי נֶדֶר נִזְרוֹ תַּעַר לֹא יַעֲבֹר עַל רֹאשׁוֹ עַד מְלֹאת הַיָּמִם אֲשֶׁר יָזִיר לַיְיָ קָדֹשׁ יִהְיֶה גַּדֵּל פֶּרַע שְׂעַר רֹאשׁוֹ: במדבר ו ה
7. וְרֹאשָׁם לֹא יְגַלֵּחוּ וּפֶרַע לֹא יְשַׁלֵּחוּ בְּסוֹם יְכַסְּמוּ אֵת רָאשֵׁיהֶם: יחזקאל מד כ
8. בְּה שַׁעְתָּא מַלְכָּא נְבוּכַדְנֶצַּר וּמִן סְפַת עַל נְבוּכַדְנֶצַּר וּמִן אֲנָשָׁא טָרִיד וְעִשְׂבָּא כְתוֹרִין יֵאכֻל וּמִטַּל שְׁמַיָּא גִּשְׁמֵה יִצְטַבַּע עַד דִּי שַׂעֲרֵה כִּנְשָׁרִין רְבָה וְטִפְרוֹהִי כְּצִפָּרִין: דניאל ד ל

מוסף רש"י

והיימים הראשון יפלו. לפ יעלו לו מן הממין (במדבר ו יב). **סלסלה.** לשון מיפוף והיפוך (מגילה יח.). **תפסי** והפך במעמועים של תורה (ר"ה כו:). **בת ציידעא.** ציידעת, טיינפ"ל וקרין אותה להמפיק השער, בת ציידעת למטה הימנה להסיר שער דק והוא מנדיפי (שבת פ:). **שלחיך פרדס רמונים.** למשמע שער גידולך נאה כפרדס רמונים (ראמ"ה בשמו).

פי' הרא"ש (המשך)

הוה כתיב לא ישלחו פרע כדקאמרת השתא דכתיב פרע לא ישלחו פרע לייהוי שלוחי הוא דלא לשלחו כלומר לא יגדלו יותר משיעור פרע האמור בנזיר. ואי בעית אימא האי ושולח מים נמי רבוי הוא. כלומר האי דפרכת ליה מהאי קרא דלשון העברה דמצינא לפרושי ליה לשון גידול. אבל לאו פרכא היא [אחרינא הוא] למימר דלא צריכנא לשינוייא קמא דכמה שלוח כתיבי בקראי דלא הוו לשון גידול: כד משקי מיא לפירא רבי וה"פ דקרא ושולח כלומר מגדל פירות ע"י מים שעל

יב א מי' פ"י מהל' מזיות הלכה יד:
יג ב מי' שם פ"ג הלכה ד:
יד ג ד מי' שם פ"ח הל' ו: